

Валентина КАЩУК

редактор відділу студентської молоді

## НА РИНГУ – ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ

Науковці та студенти природничо-технологічного факультету академії започаткували і дотримуються кількох традицій природознавчого і природоохоронного характеру. Одна з них – щорічне проведення брейн-рингу з екологічних питань між учнями старших класів місцевих загальноосвітніх шкіл. Цей захід має також явно виражений профорієнтаційний контекст: учасники брейн-рингу, нинішні старшокласники ЗОШ, – потенційні абітурієнти вищих закладів освіти мають змогу ознайомитися із навчально-матеріальною базою природничо-технологічного факультету, поспілкуватися зі своїми майбутніми колегами-студентами і наставниками-викладачами природничих кафедр, що, безсумнівно, матиме вплив на їх вибір не лише майбутнього фаху, а й вищого закладу освіти для його здобуття.

Цьогорічна брейн-рингова зустріч проходила під девізом: "Збережемо природу разом!". Фінальні екологічні бої трьох кращих команд шкіл міста Кременця організувала творча група викладачів, очолювана деканом факультету, кандидатом біологічних наук, доцентом О.І.Дух і кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри методики викладання біології та екології Т.Є.Бондаренко, яка підготувала сценарій брейн-рингу й успішно виконала роль модератора цього захоплюючого інтелектуального дійства. Ведучими виступили студенти спеціальності "Біологія" Олена Шкіндер і Альона Ватажук.

На заключний екологічний турнір прибули команди кременецьких ЗОШ №1 "Креативний еколог" (капітан Ярослав Домбровський), ЗОШ №4 "Блисківка" (капітан Віта Романюк) і команда Кременецької гімназії "Ардис" (капітан Галина Подвірніа).

Змагання судило авторитетне журі у складі начальника відділу екологічної освіти Національного природного парку "Кременецькі гори" О.Л.Тимошенко, наукового співробітника Кременецького ботанічного саду

Ю.І.Бондючною, доцентів кафедри методики викладання біології та екології, кандидата біологічних наук Н.І.Цицори і кандидата педагогічних наук Т.Є.Бондаренко, голови студентського профспілкового комітету А.Р.Заблюцького. З вітальним словом до учасників брейн-рингу та вболівальників команд звернулися О.І.Дух, О.Л.Тимошенко, Ю.І.Бондючна.

За попередньо узгодженою з усіма учасниками програмою брейн-рингу, команди готували привітання, що включало презентацію команди, аргументацію назви і девіза, виступ капітана; домашнє завдання, що являло собою 3-5-хвилинні жартівливі теленовини "Чисто NEWS – гарні новини з екології" і плакат екологічної тематики. Вболівальників чекав сюрприз у формі конкурсу, де вони повинні були виявити творчий підхід до проектування і презентації виробів з побутових відходів і в підготовці господарського проекту, спрямованого на розробку шляхів утилізації сміття в нашому місті.

У перервах між конкурсами акцент емоційної напруги вболівальників з екологічної в музичну площину зміщував пісенний дует Кременецького РБК у складі наших випускниць Юлії Чух і Віталії Ніжури, які подарували присутнім низку народних і сучасних естрадних пісень.

Для оперативного й ефективного виконання програми проведено 4 раунди інтелектуального двобою: "Привітання", "Бліц", "Домашнє завдання", "Конкурс капітанів", а також конкурс вболівальників. Уже в першому раунді команда "Ардис" здобуває 34 бали, обійшовши своїх суперників з "Креативного еколога" на 2 бали. Другий раунд висмагав від учасників особливої інтелектуальної напруги та психологічної зібраності: кожна з команд проводила по одній бліц-зустрічі зі своїми суперниками, під час яких упродовж 30 секунд на кожне необхідно

відповісти на 10 запитань, причому перемагала команда, котра першою давала правильну відповідь. Бліц-конкурс підтвердив реальність претензій "Ардиса" на перемогу: він збільшив відрив від суперників до 6 балів. "Домашнє завдання" у форматі жартівливих новин виявилось щасливим і принесло справжні гарні новини від журі команді "Блисківка", яка в цьому раунді обійшла "Ардис" на 4 бали. Напруга зростає в конкурсі капітанів, які мали за 10 хвилин сформулювати "Звернення Води, Повітря, Лісу до жителів планети", де мали би бути розкриті екологічні проблеми цих природних систем і показані шляхи їх вирішення. Знову основне протистояння складається між "Блисківкою" та "Ардисом" – і знову "Блисківка" виграв 4 бали, але цього не вистачило, щоб обійти "Ардис" у загальному заліку. Тобто турнірна інтрига збереглась і після того, як команди завершили своє протистояння із незначною перевагою "Ардиса". А тому все вирішував конкурс вболівальників. Однак і він переможця не виявив: вболівальники основних претендентів на І місце ("Ардиса" і "Блисківки") набрали однакову кількість балів – і команда Кременецької гімназії зберегла відрив, чим здобула загальну перемогу на брейн-рингу. Привела її до брейн-рингового п'єдесталу пошани вчитель біології З.С.Дочинська. Друге місце – за "Блисківкою", командою ЗОШ №4 м.Кременця (наставник команди – вчитель біології О.В.Олійник).

Всі учасники брейн-рингу "Збережемо природу разом!" отримали від дирекції НПП "Кременецькі гори" в подарунок художньо оформлений буклет "Кременецькі гори". Головним підсумком заходу стало дальше зміцнення творчих зв'язків природничо-технологічного факультету академії з науковими працівниками Кременецького ботанічного саду, НПП "Кременецькі гори" і вчителями загальноосвітніх шкіл району.



## ДО ДНЯ ПЕРНАТИХ

Видатний український письменник Михайло Стелмах писав: "Як не буде птахів, то і людське серце стане черствішим". Навпевно, саме для того, щоб зберегти тепло і щирість людських сердець, у більшості країн щорічно відзначається Міжнародний день птахів. Викладачі та студенти природничо-технологічного факультету нашої академії традиційно проводять низку заходів, спрямованих не лише на вшанування пернаті спільноти, а й на конкретну допомогу птахам у їх прагненні вижити у нинішньому екологічно і кліматично складному природному світі. Корисна справа стає цікавою, якщо її виконувати творчо, натхненно та ще й спільно з колегами-однодумцями. Саме так працювали студенти спеціальностей "Біологія" і "Технологічна освіта", які з ініціативи декана природничо-технологічного факультету, кандидата біологічних наук, доцента О.І.Дух змайстрували 10 шпаківень, а під керівництвом кандидата історичних наук, старшого викладача кафедри методики викладання біології та екології О.В.Кратко за участю учнів старших класів Кре-



менецького ліцею ім.Уласа Самчука облаштували своєрідне пташине містечко у Кременецькому ботанічному саду. Це вже не перша "шпаківнева забудова", здійснена нашими студентами. Попередньо розміщені на деревах ботсаду шпаківні вже обжиті, стали рідною домівкою для пернатих і з них вилетіло у світ не одне покоління пташних нащадків. Вчитель біології ліцею А.В.Кондратюк розповіла студентам і ліцейцям про історію виникнення свята – Міжнародного дня птахів, дала цікаву інформацію про птахів, які прилітають у наші краї, а також про тих, яких занесено до Червоної книги України. Йшлося про особливості, специфіку та конкретну методику допомоги птахам, збереження цього Богом освяченого пташиного царства. Акція мала не лише орнітологічний, а й психолого-педагогічний контекст: майбутні вчителі біології долучились до благородної справи збереження птахів і водночас отримали змогу в цій конкретній і корисній діяльності поспілкуватися зі своїми майбутніми учнями, навіть перевірити себе в тому, наскільки якісно оволоділи комунікативною методикою навчально-виховного впливу на об'єкт виховання.

## ДЕНЬ ЗДОРОВ'Я – КОЖЕН ДЕНЬ!

Науково-педагогічні працівники кафедр методики викладання біології та екології (завідувач – доктор медичних наук, професор В.М.Васильюк) і біології та загальної екології (завідувач – доктор біологічних наук, професор В.І.Чопик) спільно зі студентами спеціальностей "Біологія" та "Фізичне виховання" з нагоди Всесвітнього дня здоров'я провели круглий стіл на тему "Здоров'я людини та способи його збереження" у рамках діяльності лабораторії "Проблеми людини і філософія здоров'я". Його ініціаторами і безпосередніми організаторами виступили декан природничо-технологічного факультету, кандидат біологічних наук О.І.Дух, кандидат біологічних наук Л.М.Головатюк, асистент О.В.Гурська й асистент кафедри педагогіки Н.Б.Бабій. Вони поставили завдання привернути увагу громадськості та молоді до проблем збереження здоров'я, ознайомити присутніх із результатами досліджень взаємозв'язку способу життя людини зі станом її здоров'я, показати основні причини порушення здоров'я і вказати на шляхи їх подолання, залучити студентську молодь до дискусій та прийняття рішень у справі утвердження здорового способу життя.

Дискусію розпочала магістрант спеціальності "Біологія" Тетяна Дороніна темою "Статистичний аналіз захворювань кісткової системи в населення Кременецького району". Локальний акцент у вирішенні теоретичної проблеми круглого столу зробили третьокурсниця Тетяна Шимоня, розкривши "Особливості функціонального стану м'язової системи у студентів спеціальності "Біологія" і четвертокурсниця Марія Морозюк, яку зацікавив "Функціональний стан дихальної системи у студентів спеціальності "Біологія". Розширили підхід до теми студентки 31-Б групи: Наталія Горобей проаналізувала "Національні традиції фітотерапії у вимірі сучасної української культури (на прикладах Волинського етнографічного регіону)", а її одногрупниця Марина Кішан розкрила "Перспективи використання лікарських рослин України у комплексній терапії захворювань шлунково-кишкового тракту людини".

Питання здоров'я молоді, насамперед дітей шкільного віку, висвітлювали студентка 51-Б групи Лариса Бездощук ("Моніторинг рівня зору школярів різних вікових категорій") і студент ІІ курсу спеціальності "Фізичне виховання" Володимир Гузюк ("Формування здорового способу життя дітей молодшого шкільного віку"). Учасники круглого столу звернулися і до теоретичного аспекту обраної тематики: студентки 41-Б групи Альона Ватажук і Олена Шкіндер розповіли про "Алергічні реакції організму людини", а другокурсниця факультету фізичного виховання Наталія Дячук – про "Лікувально-профілактичні властивості каротиноїдів".

Круглий стіл "Здоров'я людини та способи його збереження" підтвердив, що майбутні вчителі біології та фізичного виховання не лише усвідомлюють сутність тривожних і системних ризиків, що складаються в сучасному соціумі у сфері збереження і гарантування здоров'я нинішнього (як молодшого, так і старшого) покоління людей та негативних тенденцій у формування їх способу життя, а й розуміють і намагаються розробляти конкретні шляхи вирішення цієї надважливої проблеми та прогнозувати можливі її наслідки.

## В ОБ'ЄКТИВІ – ДИВОСВІТ

Фотоконкурс "Біорізноманіття України" вже став традицією науково-педагогічного та студентського колективів природничо-технологічного факультету академії. Участь у конкурсі беруть студенти і викладачі всіх спеціальностей, фотоаматори з інших навчальних закладів та установ міста. Тематика світлин традиційна: флора і фауна природних ландшафтів України. Кожен учасник, за умовами конкурсу, може представити не більше п'яти фотографій формату А-4 на матовому фотопапері. Підбір експонатів, їх систематизацію і формування фотовернісажу здійснювала робоча група, очолювана деканом природничо-технологічного факультету, доцентом О.І.Дух.



Переможців конкурсу визначало журі у складі наукового співробітника Кременецького краєзнавчого музею Т.В.Тернової, керівника кіностудії "Кремій", члена фотоклубу "Позитив" Кременецького РБК В.В.Чумакевича, кандидатів біологічних наук Н.І.Цицори та Л.М.Головатюк, асистента І.М.Кучер.

З-поміж 60 світлин журі визнало найкращою роботу другокурсниці спеціальності "Біологія" Мар'яни Кравчук "Гориціт весняний". На другому місці – оригінальне фото "Ноти із ворон", представлене асистентом кафедри англійської філології О.П.Цьмух. Третьою названа світлина "Квіти у світі роси" авторства майбутнього вчителя біології, четвертокурсниці Ольги Хавень.

Група учасників отримала заохочувальні призи. Комплектами дисків нагороджені другокурсниці спеціальності "Біологія" Алла Лазарець ("Лелеки") й Аліна Нечай ("Вечірній пейзаж"), третьокурсниця Антоніна Вознюк ("Коти на заході сонця"). Заохочувальні призи також отримали студентка другого курсу педагогічного факультету Інна Пшенична ("Кульбаба"), третьокурсниця спеціальності "Біологія" Антоніна Вознюк ("Собаки") і Наталія Гончарук ("Котик"), другокурсниці цієї ж спеціальності Надія Кок ("Білка з горішком") й Альона Ошурко ("Підсніжник"). Повністю арсенал своїх нагород Ольга Хавень ("Цвіт спірей") та Ольга Цьмух ("Лелека").

Фотоконкурс "Біорізноманіття України" підтвердив: у створеній Богом природі – все прекрасне. Його тільки треба вміти побачити. А щоб побачити, треба любити.